

A TANULÓK IDEGEN-NYELV TUDÁSA AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS A KÖZÉPISKOLA VÉGÉN

Csapó Benő*, Nikolov Marianne**

**Szegedi Tudományegyetem, Neveléstudományi Intézet,*

MTA- SZTE Képességkutató Csoport

***Pécsi Tudományegyetem Angol Alkalmazott Nyelvészeti Tanszék,*

MTA-SZTE Képességkutató Csoport

A 2003-ban elindult Szegedi Iskolai Longitudinális Vizsgálat 2007-ben a negyedik évébe ért, és ezzel a két idősebb minta elérkezett az iskolafokozat zárásához, a 8. illetve a 12. évfolyamhoz. Ezen a két évfolyamon került sor az idegen nyelvi tudás felmérésre angol és német nyelvből. A felmérés mintavétele (a longitudinális minta összeállítása) megfelelt az országos reprezentativitás szabályainak. Angol nyelvből 1900 nyolcadikos és 1100 tizenkettedik évfolyamos tanuló felmérésére került sor, ugyanezek az adatok német nyelvre 1300 és 600. Mindkét nyelvből az olvasás-készséget vizsgáltuk, ugyanis a korábbi felmérések szerint rövid idő alatt (egy 45 perces tanóra állt rendelkezésére) az olvasással lehet a nyelvtudás szintjét legmegbízhatóbban felmérni. A két évfolyam tesztjei tartalmaztak közös feladatokat, továbbá a feladatok egy része már korábbi felmérésekben is szerepelt, többek között a 2000-ben és a 2002-ben elvégzett országos reprezentatív idegen-nyelv vizsgálatokban is, így az eredmények azokkal összehasonlíthatóak.

A feladatok tartalma és nehézségi szintje a NAT és a kerettantervekben meghatározott szintekhez, témakörökhöz, feladat- és szövegtípusokhoz igazodik. Összhangban vannak a feladatok a hatszintű európai követelményrendszerrel, a hatfokú skálán a feladatok nehézsége a nyolcadik évfolyamon az alapszintű nyelvhasználótól elvárható szintet (A2), illetve annál egy kicsivel többet (B1-) fed le, a tizenkettedik évfolyamon a feladatok szintje az önálló nyelvhasználó küszöbszintjén (B1) és azon túl (B2) helyezhető el. A tesztek jó reliabilitás-mutatókkal rendelkeznek, a Cronbach- α az angol teszt esetében a 8. évfolyamon 0,949, a 12. évfolyamon 0,927; a német tesztre pedig a 8. évfolyamon 0,939, a 12. évfolyamon 0,818.

Az eredmények azt mutatják, hogy az elmúlt években tovább nőtt az angolt tanulók aránya némettel szemben, a nyolcadikos mintában ez nagyjából 3:2, az ezredforduló 1:1-hez közeli arányához képest. A két nyelv tesztjeinek feladattípusa, tartalma és szerkezete megegyezett, így az azokon elért teljesítményeket közvetlenül is összehasonlíthatjuk. A korábbiakhoz hasonlóan kicsit jobb eredményt értek el az angolt (8. évf. átlag: 51,6%, szórás: 25,6%; 12. évf. átlag: 42,2%, szórás: 22,0%), mint a németet tanulók (8. évf. átlag: 48,5%, szórás: 24,4%; 12. évf. átlag: 38,1%, szórás: 15,3%). Ezek az eredmények gyengébbek, mint amit a korábbi felmérésekben találtunk. Az okok feltárása a további, részletesebb elemzések feladata lesz.

A vizsgálatot az SZTE Oktatásméleti Kutatócsoport és az MTA-SZTE Képességkutató Csoport keretében végeztük.